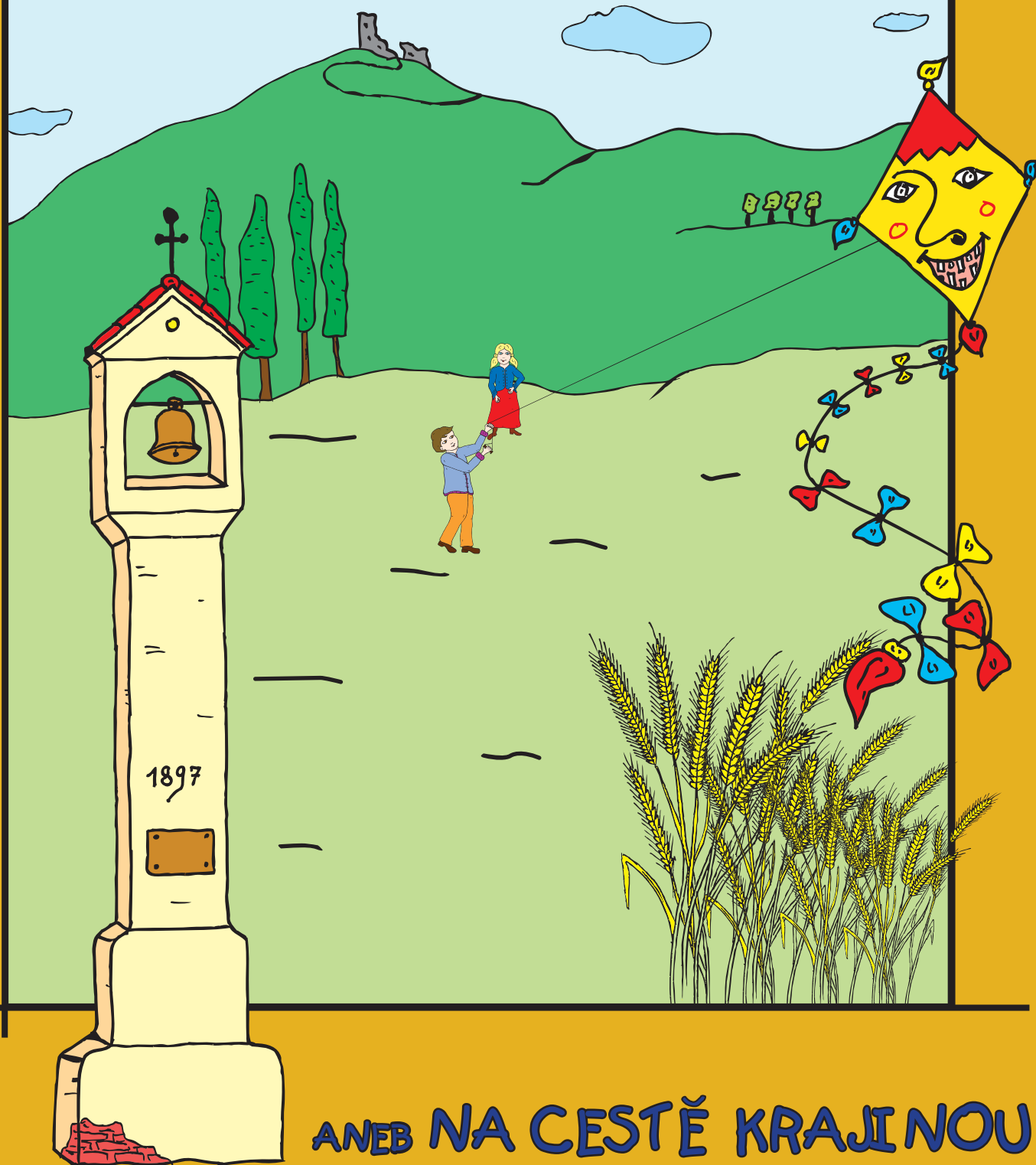
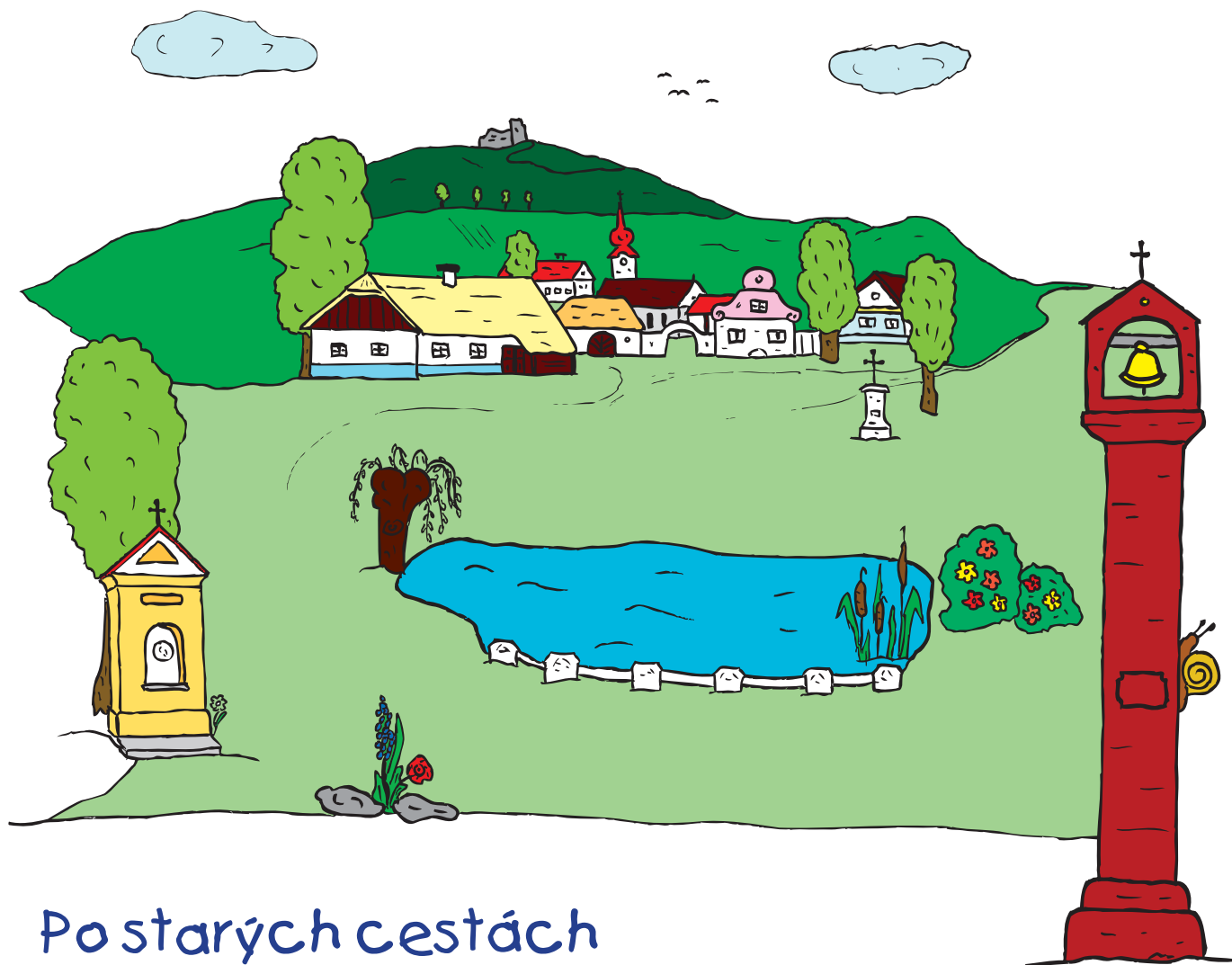

POSÁZAVSKÉ KUKÁTKO

ANEŽ NA CESTĚ KRAJINOU

Po starých cestách

Tentokrát putuje Posázavské Kukátko po starých cestách a lesních pěšinách. Staré cesty poznáte snadno. Nejsou to ty široké a rovné, po kterých se řítí auta závratnou rychlostí sem a tam, ale ty menší a užší, které se pomalu vinou krajinou.

Až po nich půjdete, rozhlédněte se kolem sebe. Takové cesty často lemují stromořadí starých lip nebo statných dubů. Třešňové aleje na jaře zase krásně kvetou, a navíc si v nich v létě natrháte sladké třešně rovnou do pusy.

Staré cesty vedou místy, kudy lidé chodili už odedávna a postavili na nich různé kapličky, křížky, zvoničky nebo vysoké kamenné sloupy — takzvaná Boží muka. To proto, aby si připomněli něco radostného nebo smutného, co se tam stalo, či jen tak poseděli a odpočinuli si při svém putování. Dohromady se všem těmto stavbám říká drobné sakrální* památky. Teď už jste si určitě vzpomněli, že jste

*sakrální tj. vážící se k náboženství, církevní

nějaký křížek u cesty nebo kapličku někdy viděli, a možná jste si i všimli, že spousta jich je nově opravených. Křížky a kapličky mají své příběhy a někdy se o nich dokonce vypravují i zajímavé pověsti. Vydejte se s Kukátkem na další výlet naším krásným krajem.

Šťastnou cestu!

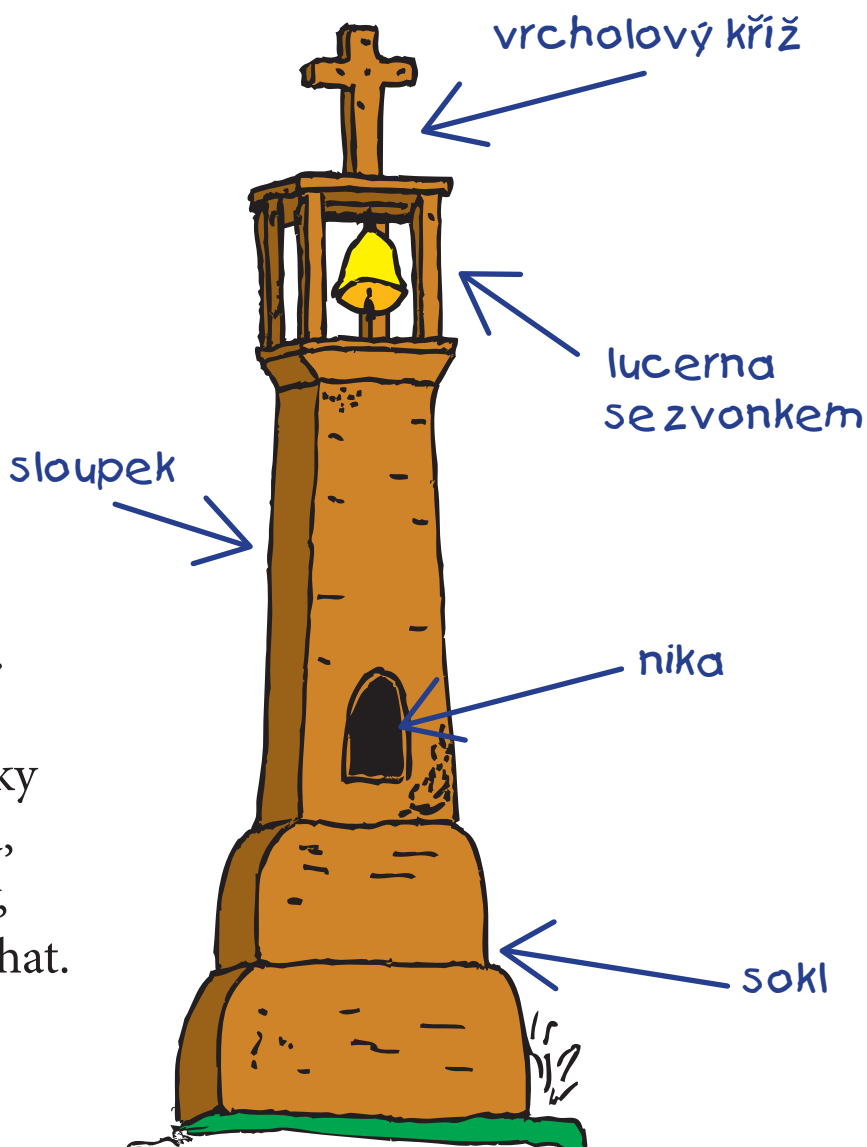
Na konci našeho Kukátka jsme pro vás připravili prázdnou pohlednici, na kterou nám některou z památek nakreslete, a budeme rádi, když k ní připíšete, kde jste byli na výletě.

Cesta krajinou

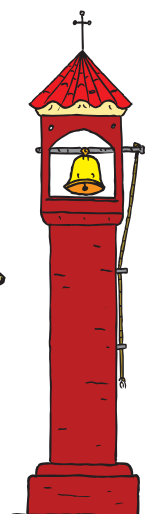
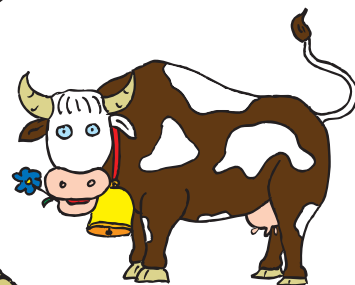
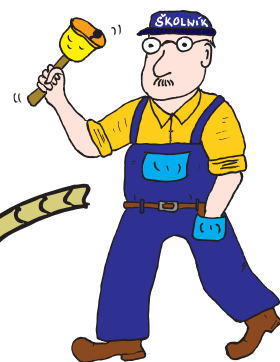
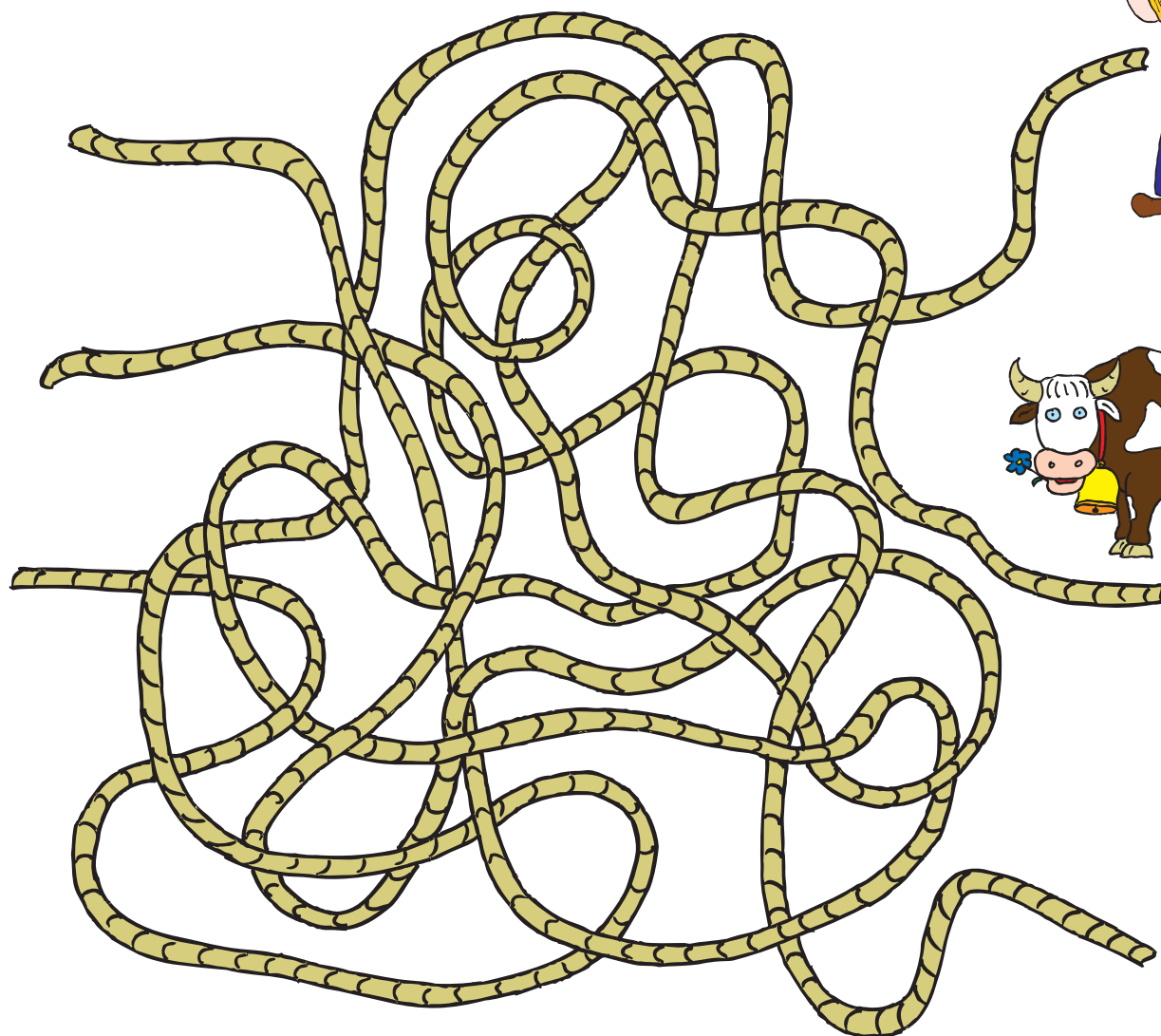
Cesta vine se k obzoru,
rozkvetlé louky voní,
na polích zlátne obilí,
z dálky slyšet jsou zvony.

Na poutníkovi tiché kroky
staletá lípa u křížku čeká,
zda usedne u ní do trávy,
nebo do světa bude spěchat.

Kamenná zvonička

Na co se zvoní?

H O U B A R Y B I Č K A
D O A S L E P I C E K L
Z K U M A V K A H L A S
A Č O K O L Á D A E L K
K Í B U B Á K K N I H A
Č B A O U O Ž Á B A O K
I U N R V Ě I P Á V T Č
Ř L Á B B Ý R B O T Y I
T K N O R H A L U P A N
O L L E N O F E L E T O
M O T O R K A S O V A V
K Ú E Č A S D K A M I Z

osmisměrka

Tajenka:

Prodlouží tvůj pohled ...
a kukátko to není

čas, páv, boty, žába, hlas, zima, lupa,
sova, obuv, houba, brouk, kniha,
úterý, bubák, blesk, banán, žirafa,
slepice, rybička, kalhoty, motorka,
telefon, zvoníčka, klubíčko,
zkumavka, čokoláda, kmotříčka,
koloběžka

vybarvi podle předlohy

výklenková
kaplička

Pohádka o ztracené Marijánce

Nedaleko řeky Sázavy rozkládala se kdysi malá vesnička. Řeku tenkrát ještě obklopovaly husté lesy, ve kterých se proháněla divoká zvěř, a lidé tehdy ještě věřili na strašidla a jiné nadpřirozené bytosti. Na kraji té vesničky stával pěkný statek, kde svědomitě hospodařil pantáta Sedláček. S panímámou tu žili spokojeně, jen litovali, že se jim nenarodilo více dětí, měli než jedno, dcerušku Marijánku. Děvčátko s růžovými tvářemi a modrýma očima jako dvě studánky. A že byla Marijánka jedináček, rodiče z ní oka nespustili a hlídali ji na každém kroku. Stalo se jednoho roku o žních, že byla veliká úroda a všichni pomáhali na poli.

Když už slunce páliło jako rozžhavená pec, poslala panímáma Marijánku do stínu na kraj lesa, aby tam na ni počkala. Jak tak seděla Marijánka mezi stromy, zdálo se jí, že slyší zurčení potůčku. Měla velkou žízeň, a tak nedbala na mamínčino nakázání a vydala se sama se džbánem do lesa.

V lese bylo krásně, cesta se pomalu svažovala dolů, mezi kameny rostlo kapradí, Marijánka si vesele vykračovala, zdvihala hlavu ke korunám mohutných buků, poslouchala volání kukačky a tak se stalo, že někde sešla z vyšlapané cestičky a dočista zabloudila. Najednou stála uprostřed lesa, nevěděla jakým směrem se dát, neslyšela ani potůček ani kukačku ani volání rodičů, kteří ji mezitím začali hledat. Najednou odkudsi zakřičela sojka, vylekané děvčátko upustilo džbán a dalo se do běhu. Když Marijánce došly síly, posadila se na zem a rozplakala se. Žízeň měla pořád velikou, teď už i hlad, navíc stíny kolem ní se začaly prodlužovat. Unavená se prodírala mezi stromy, až za soumraku našla malou studánku, kde se konečně napila a omyla si uplakané oči. Světla v lese rychle ubývalo, schoulila se proto na mechovém polštáři a mezi kameny usnula. Nebozí rodiče dcerušku marně hledali a volali, celou noc

oka nezamhouřili. Až k ránu, s prvním ptačím zatrylkováním, našli spící Marijánku u studánky. Byla celá prokřehlá a hladová, šatičky měla špinavé a roztrhané, ale s velkou radostí vítala rodiče a objímajíc je prosila o odpuštění, že neposlechla a že se sama do lesa vydala. Rodiče ji sice hubovali, ale byli šťastní, že se jí nic nestalo, a jako poděkování za záchranu své dcerušky nechali u studánky postavit malou kapličku, kam pak chodili a starali se, aby studánka byla vždy čistá, a do kapličky nosili čerstvé květiny. Je to už velmi dávno, co se Marijánka ztratila v lesích, statek už dávno nestojí a z vesničky se stalo městečko. Kaplička však zůstala na svém místě. A i když už okolo nejsou hluboké lesy, studánku tam můžeš najít dodnes.

START / CÍL

Na tenhle výlet s Kukátkem potřebuješ jen hrací kostku a figurky z nějaké stolní hry.

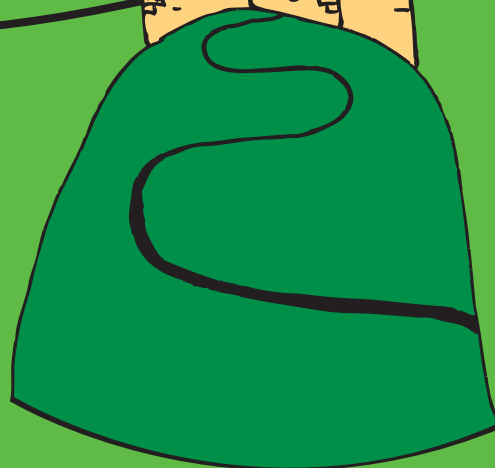
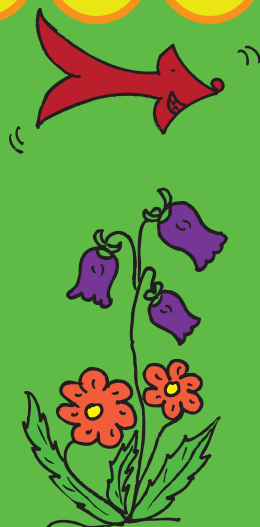
Vyhrává ten, kdo první dorazí včas zpátky na nádraží.

Hurá!
Dorazil
jsi včas na
nádraží
a zpáteční
vlak právě
přijíždí.

Moc jsi se loudal
a ujel ti vlak, čekáš na
další a 3x neházíš.

Uháněl jsi příliš
rychle. Dej si to
ještě jednou!

Uf, rozbolelo tě
břicho. 1x neházíš.

Ztrat
směr
na st

Cinkání zvonku tě
popožene. Házíš
ještě jednou.

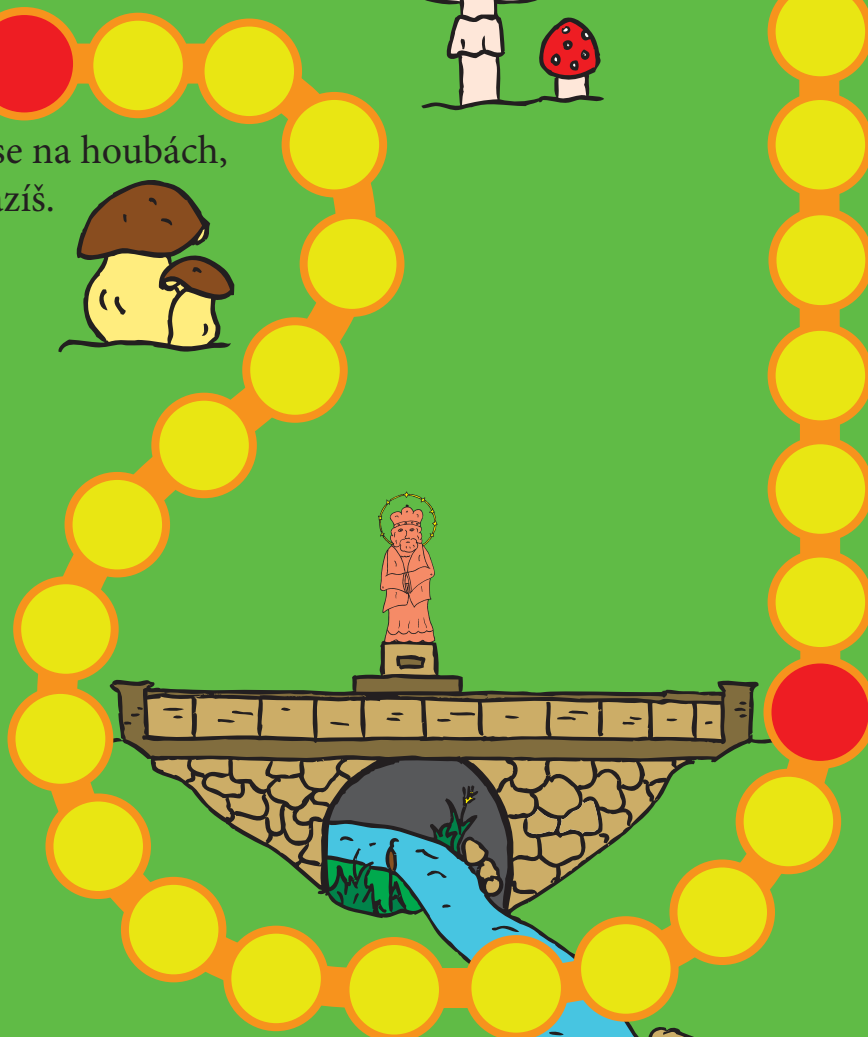

il jsi správný
vrať se zpátky
art.

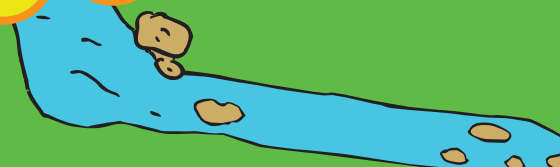
Zakopl jsi o bludný
kořen, následuj šipku.

Zdržíš se na houbách,
2x neházíš.

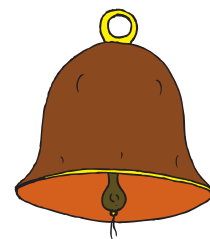
Vydej se
po mostě.
Ostatní
musí přes
brod.

najdi sedm rozdílu a vybarvi

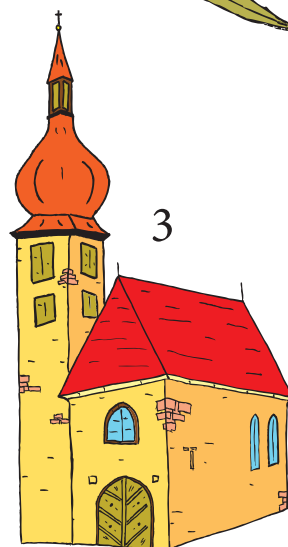
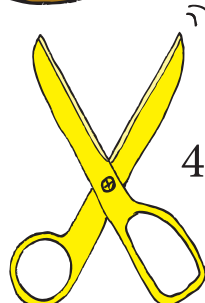
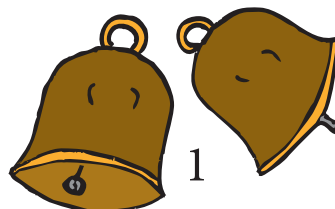
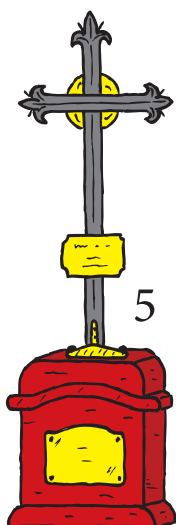
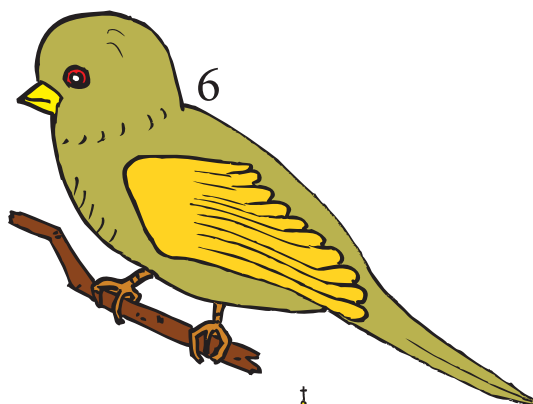
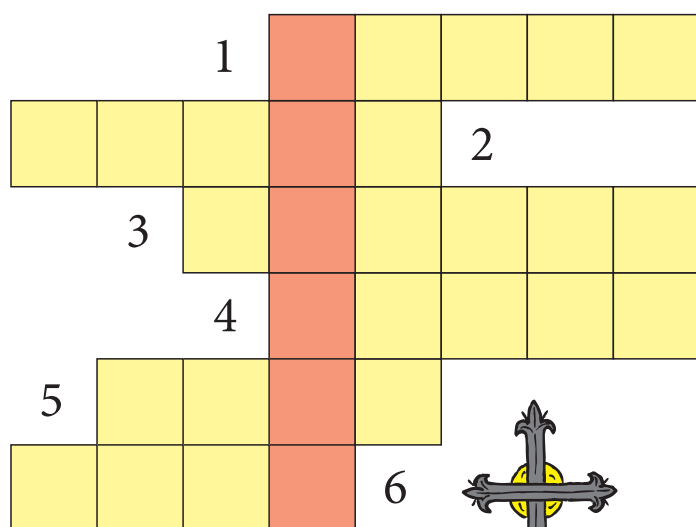

O zvonech

Víte, co má společného vysoká kostelní věž s malou vesnickou zvoničkou? Ne? Přece zvon! Za našich prababiček, kdy lidé ještě neznali rozhlas ani televizi, měly zvony důležitý úkol. Svým vyzváněním oznamovaly radostné i smutné události. Zvonily, když se někdo narodil, konaly se křtiny nebo svatba a také vyzváněly o pohřbech. Zvony byly na poplach, když ve městě hořelo nebo některému sedlákovi na vsi vzplála stodola. Podle zvonění se ráno v mnohých staveních vstávalo, v poledne obědvalo a večerní vyzvánění zahánělo děti včas domů, aby je neodvedla zlá klekánice, kterou maminky strašily neposlušné děti.

Každý zvon má srdce, které je pohyblivé a při vyzvánění bije o okraj zvonu. Malé zvonky mají malá srdíčka, ale velké kostelní zvony mají dlouhá a silná srdce. Zvony mívají také svá jména a mnohdy i zajímavou historii. Mnoho z nich bylo během válek zabaveno a přetaveno na kanóny. Víte, jak se říká člověku, který umí na zvony zvonit a stará se o ně? Pokud ne, tak odpověď najdete v naší křížovce.

O nepoctivém mlynáři

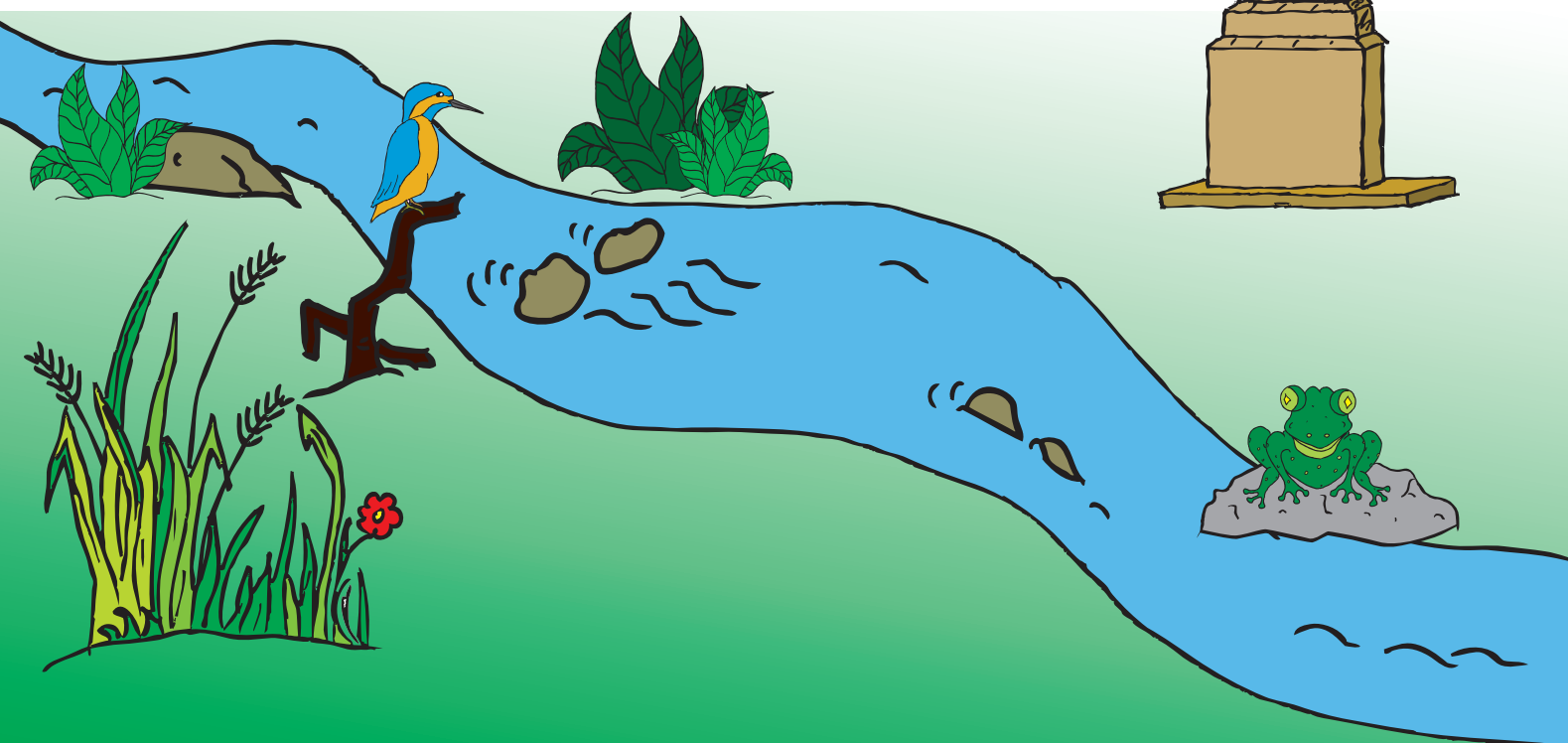
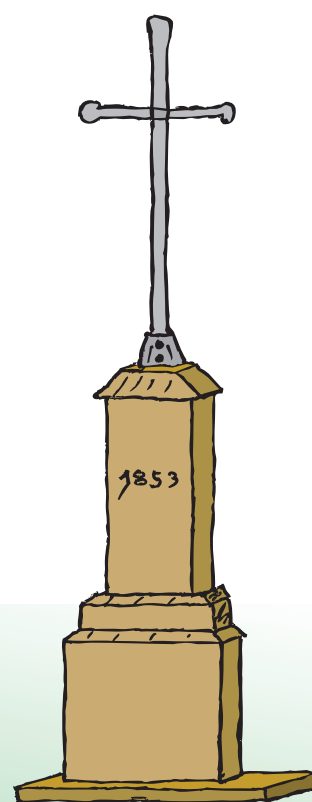
Před mnoha lety stával kdesi mezi dvěma vesnicemi na potoce mlýn. Je tomu už dávno, co mlýnské kolo vesele klapalo a sedláci tam vozili pytle s obilím. O práci ve mlýně nouze nebyla, chasa se nestačila otáčet a v mlýnici se plnily pytle moukou, jeden za druhým. Mlynář byl statný chlapík ze staré mlynářské rodiny, škoda jen, že lakotnějšího a hamižnějšího člověka byste v celém kraji nenašli. Jak se dodnes říká, pro korunu by si nechal koleno vrtat. Tu sedlákům odsypal obilí, jin-
dy zase zapřel

pytel mou-
ky. Byl to člo-
věk nadmí-
ru shánčlivý
a škudlil, kde
se dalo. Mly-
náře dokon-
ce zakázal, aby
unaveným kra-
jánkům podala
něco k snědku,
ani ten kou-
sek chleba jim
nepřál. Ani
děti v mlýně
neměli, aby jim
z talíře neují-
daly. Ale nic
netrvá věčně

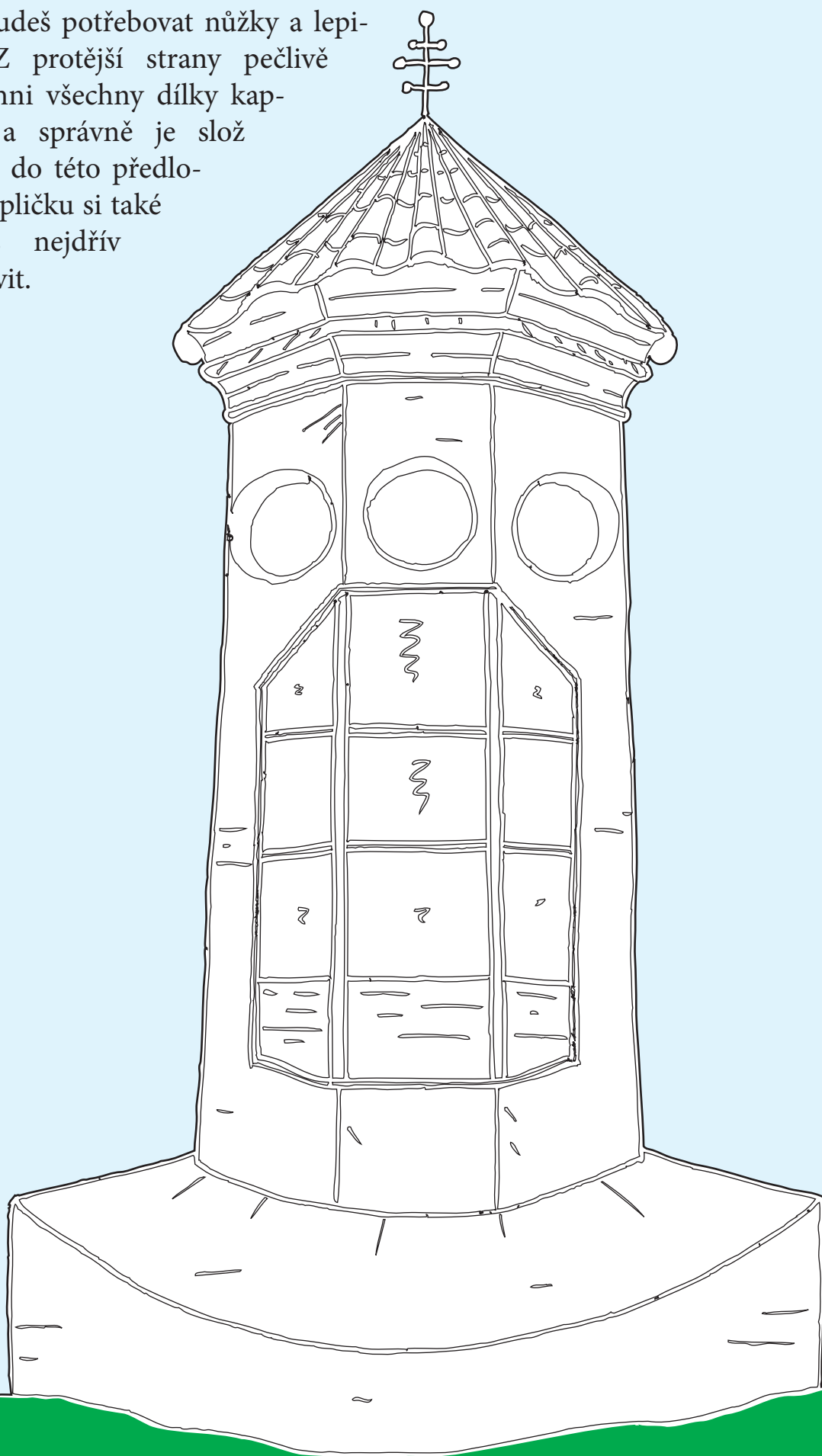

a časem si sedláci mezi sebou řekli, že je mlynář nepoctivý, a začali své obilí vozit jinam. I pocestní se mlýnu vyhýbali, a tak mlýn klapal stále méně a méně, až jednoho dne umlkl docela. Opuštěné stavení pomalu chátralo a brzy se začalo říkat, že v bývalém mlýně straší.

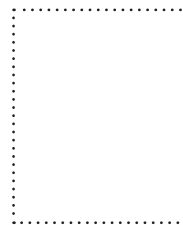
Málokdo se odvážil jít v noci kolem. O půlnoci se prý odtamtud ozývaly prapodivné zvuky, bouchání a nesrozumitelné hlasy. Mezi lidmi se vyprávělo, že se tam vrátil starý mlynář a po mlýně hledá pytle s nakradenou moukou, že prkna z podlahy vytrhává a hledá poschovávané penízky. Dokonce prý bylo někdy slyšet, jak se tam hádá s čertem, který ho musí za jeho nepoctivost odnést do pekla. Jednoho léta o pouti se jakýsi mládenec vsadil, že přejde před půlnocí přes les kolem mlýna. Děvčata ho přemlouvala, ať nechodí, švarný mládeneček se jim tuze líbil, ale on na jejich rady nedbal a statečně se vydal k mlýnu. Marně ho děvčata ráno vyhlížela, víckrát ho už nikdo nespatriil. Kdoví, možná že raději vzal nohy na ramena a z těch míst utekl, než aby přiznal, že ze strachu k mlýnu ani nedošel. Jisté je, že následujícího roku přišla velká voda a zchátralý mlýn vzala s sebou. Když povodně ustaly a voda opadla, lidé zbylé dřevo rozebrali a v místě, kde mlýn kdysi stával, postavili kříž. Přesto se ještě mnozí dlouho zdráhali těmi místy po soumraku chodit a raději kříž u potoka oklikou obcházeli. Nakonec panství koupil nový pán, který nechal okolní lesy vykácet, z potoka se stal jen malý potůček, i ten kříž už tam dávno nestojí. Ale příběh o nepoctivém mlynáři, který šidil sedláky, ten se nám dochoval až do dnešních dnů.

Teď budeš potřebovat nůžky a lepidlo. Z protější strany pečlivě vystřihni všechny dílky kapličky a správně je slož a vlep do této předlohy. Kapličku si také můžeš nejdřív vybarvit.

Na druhou stranu nakresli některou z drobných památek,
kterou jsi viděl během výletu nebo ji znáš ze svého okolí.
Každý zaslaný obrázek odměníme.

Jméno autora obrázku

.....

Věk:

Adresa:

.....

Posázaví o.p.s.

budova piaristické koleje

Masarykovo náměstí 1

256 01 Benešov

POSÁZAVÍ

Projekt „Kulturní dědictví Posázaví a Rakovnicka“ vznikl ve spolupráci dvou Místních akčních skupin – Rakovnicka a Posázaví.

Pod výše uvedeným názvem je ve spolupráci Posázaví o.p.s. a Rakovnicko o.p.s. realizován projekt národní spolupráce v Programu rozvoje venkova ČR, opatření IV.2.1. V tomto projektu plní funkci koordinační místní akční skupiny Rakovnicko o. p. s. a Posázaví o. p. s. je partnerskou místní akční skupinou. Jde o realizaci studie a programu obnovy, využití

a regenerace kulturního dědictví venkova v Posázaví a na Rakovnicku v rozsahu zpracování soupisů a map kulturního dědictví Posázaví a Rakovnicka.

Úkolem tohoto projektu je vytvoření kompletní databáze všech drobných sakrálních památek na našem území, zaměření jejich polohy a zjištění jejich stavu. Ucelený přehled bude sloužit nejen jednotlivým obcím a městům, ale bude také k dispozici odborníkům památkové péče. V rámci tohoto projektu byl pro děti vytvořen tento pracovní sešit s názvem „Posázavské Kukátko aneb Na cestě krajinou“.

Rakovnicko

Vydala Posázaví o.p.s., Zámek Jemniště 1, 257 01 Postupice v roce 2010 nákladem 5000 ks • Autor obrázků: Petr Abbe Hroš • Grafická úprava: Václav Pošmurný • Tisk: Pavel Fuxa – GraTypoPrint • Autorka textů a redakční úprava: Kateřina Pavličová • Projekt „Kulturní dědictví Posázaví a Rakovnicka“.

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí.